

Undvik mansfällan - skriv inte på pappret från Försäkringskassan

Gör upp med den traditionella papparollen! "Mansfällan" börjar redan med den betydligt längre mamaledigheten. Det är dags för oss pappor att göra något åt det här nu. Det uppropet gör idag sju pappor i Göteborg i en text skriven av Jörgen Larsson, doktorand vid Göteborgs Universitet. Papporna i uppropet har också läst GT:s och TV 4:s granskning av "24-timmarsbarnen" den här veckan och tycker av egen erfarenhet att det är dags för ett lugnare familjeliv.

Vi lever i en prestationskultur där vi hela tiden förväntas prestera på topp på livets alla områden. Arbetsgivarnas krav innebär högt arbetstempo och långa arbetsveckor. Privat finns ideal om att ha ett vackert och rymligt hem, ett rikt socialt liv, en aktiv fritid, moderna kläder, senaste hemelektroniken, en vältränad kropp, etc. Dessa yttre krav som lyfts fram i tidningar, TV och reklam tenderar att krypa innanför skinnet så att vi upplever dem som frivilliga ambitioner. När kraven och ambitionerna sammantaget blir för stora hamnar vi i en situation av näst intill konstant tidspress.

Vad kan man då göra om man är rädd för att samhällets prestationskultur och att ens egen tidspress ska smitta av sig på barnen? Många mammor har dragit sitt strå till stacken genom att prioritera ner arbetet under småbarnsåren.

Den manliga normen har varit att satsa på arbetet. Att pappor förvärvsarbetar betydligt mer än mammor under småbarnsåren bidrar till den mansfälla som innebär att många män saknar en nära relation till sina barn.

När tidningen Kamratpostens läsare tillfrågades om vem de helst ville prata med om de var ledsna svarade barnen att de helst ville de prata med mamma och därefter med en kompis eller någon annan. Det fjärde vanligaste svaret var att de inte ville prata med någon alls och först på femte plats kom pappa. Det är ingen vågad gissning att det finns ett samband mellan männens mindre närvaro i hemmet och att barnen väljer bort papporna.

Det behöver inte vara så här. Vi är ett antal pappor som tycker att det är dags att göra upp med den traditionella papparollen. Även om prestationskulturen genomsyrar vårt samhälle så är det möjligt att reflektera, agera självständigt och göra aktiva val. Om du kommer fram till att du vill frigöra tid till dig och familjen – dvs att *downshifta* - så är vi svenska pappor så lyckligt lottade att vi kan göra detta genom att utnyttja våra lagstadgade rättigheter.

Mansfällan börjar med mammans långa föräldraledighet. Första steget är att inte skriva på pappret från Försäkringskassan om att överföra föräldraledighetsdagar till mamman utan utnyttja istället sin halva av tiden. Men vi behöver gå ett steg till. Mansfällan förstärks av att pappor, till skillnad mot mammor, återgår till arbetet på heltid efter föräldraledigheten. Vi kan utnyttja vår rätt att arbeta *föräldradeltid*, dvs. den rätt att förkorta sin arbetstid ner till 75 procent som gäller för alla som har barn under 8 år.

Pappor brukar invända att det inte skulle gå på just deras arbete. Märligt nog tycks det ofta vara möjligt för kvinnor med samma jobb. En annan invändning är att pappan oftast tjänar mer och att det därför lönar sig om han jobbar mest. Men i genomsnitt rör sig detta bara om några hundralappars skillnad i månaden om båda går ner till 7-timmarsdag jämfört med om bara mamman har 6-timmarsdag. Om båda föräldrarna vill arbeta 75 procent, eller om man vill det som ensamstående förälder, kan inkomstminskningen bli svår att klara av för en del.

Men för många familjer handlar det om prioriteringar, ett val mellan tid och pengar. Ett lugnare familjeliv ger mer tid för regelbundna samtal t ex innan det är dags att somna, och mer ork för att driva igenom bra vardagsrutiner t ex för bra frukostar och att barnen ska komma i säng i tid. Mer vardagstid

med barnen innebär inte ständigt glada miner eller frånvaro av tidspress. Men det blir lättare att skapa en nära pappa-barn relation, en sån som inte bara är härlig i medvind utan också står pall när kulingen blåser rätt i ansiktet. Typ, tonåren.

Jörgen Larsson
Pappa och doktorand i sociologi på Göteborgs Universitet

Olof Drakenberg
Pappa och verksam vid Handelshögskolan

Fredrik Hedenus
Pappa och forskare på Chalmers

Hugo Norell
Pappa och sjukgymnast och kognitiv terapeut

Jonas Nässén
Pappa och forskare på Chalmers

Christer Sanne
Pappa, farfar, morfar och samhällsforskare

Fredrik Warberg
Pappa och projektledare på Föreningen Tidsverkstaden